

Program na podporu projektů NNO pro rok 2025

Potřebnost programu, základní parametry a indikátory programu

Charakteristika Programu na podporu projektů NNO

Program na podporu projektů NNO – (dále též „Program“) je program neinvestičních dotací poskytovaných ze státního rozpočtu. Oprávněnými žadateli v Programu jsou nestátní neziskové organizace (dále též „NNO“):

Podprogram	Právní forma žadatelů	Charakter činnosti žadatele	Historie žadatele
Podprogram A	spolky, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, zapsané ústavy, církevní právnické osoby	působnost v oblasti ochrany přírody nebo udržitelného rozvoje	Založení nejméně ½ roku před ukončením příjmu žádostí
Podprogram B	spolky, obecně prospěšné společnosti	působnost v oblasti ochrany přírody nebo udržitelného rozvoje	Založení nejméně 5 let před ukončením příjmu žádostí
Podprogram C	spolky, obecně prospěšné společnosti, zapsané ústavy	Působnost v oblasti EVVO, ochrany přírody nebo udržitelného rozvoje	Založení nejméně 5 let před ukončením příjmu žádostí

Podprogram B a C mají ve výzvě stanoveny další kvalifikační předpoklady.

Doba realizace podpořených projektů je jeden kalendářní rok – od 1. 1. do 31. 12. roku, na který je poskytnuta dotace.

Finanční rámec podporovaných projektů

Podprogram	Minimální výše dotace na projekt	Maximální výše dotace na projekt	Maximální podíl dotace na celkových nákladech projektu
Podprogram A	50 000 Kč	300 000 Kč	70 %
Podprogram B	není stanovena	2 000 000 Kč*) 3 000 000 Kč*)	70 %
Podprogram C – koordinace EVVO	500 000 Kč	2 000 000 Kč	100 %
Podprogram C – koordinace participace	100 000 Kč	500 000 Kč	70 %

*) dle tématu ve výzvě

Poskytování prostředků nestátním neziskovým organizacím se řídí směrnicí MŽP č. 5/2021, která upravuje základní postupy při poskytování finančních prostředků nestátním neziskovým organizacím z rozpočtové kapitoly MŽP. Program vychází ze Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021–2030 (usnesení vlády ze dne 12. 7. 2021 č. 623) a je věcně v souladu se Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým

organizacím ústředními orgány státní správy schválené usnesením vlády ze dne 1. června 2020 č. 591.

Potřebnost Programu

Resort Ministerstva životního prostředí (dále též MŽP) od doby svého vzniku tradičně spolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi (dále též „NNO“). Tato spolupráce měla v minulosti řadu forem. Jednou důležitých forem je každoroční program na podporu projektů naplňujících priority MŽP a vybrané strategické dokumenty. V rámci tohoto programu bylo v letech 1997, od kdy jsou jeho výsledky systematicky zpracovávány a publikovány, do roku 2024 realizováno více než 2 900 projektů.

Role NNO v ochraně životního prostředí je významná především v tom, že vykonávají řadu praktických činností ve prospěch životního prostředí, např. formou managementových opatření v chráněných územích, za významné pomoci dobrovolníků či ve prospěch environmentální osvěty či ekovýchovných programů. Z historického hlediska to byly právě různé spolky a dobrovolná sdružení, kdo s ochranou životního prostředí už koncem 19. století začal a aktivně ji provozoval v době, kdy příslušná legislativa buď neexistovala, nebo nebyla dodržována. Do dnešní doby dosáhla tato forma ochrany životního prostředí (tedy ochrana realizovaná NNO) vysoké úrovně a značné profesionalizace, a to i za významné pomoci dlouhodobého dotačního programu ze strany MŽP.

Roli NNO potvrzují také průzkumy veřejného mínění, realizované v poslední době. Podle studie, kterou vydala pod názvem *Vztah české veřejnosti k přírodě a životnímu prostředí*¹ Masarykova univerzita, mimo jiné vyplývá, že veřejnost podporuje angažovanost ekologických organizací ve všech dotazovaných environmentálních problémech. Ze spektra jejich aktivit občané nejvíce podporují výchovné, vzdělávací a osvětové aktivity (podpora více než 80 %), ochranu přírody proti všem, kteří ji poškozují (78 %) atd. Významnou je v tomto směru rovněž spolupráce NNO se soukromým sektorem a využívání jejich znalostí a know-how.

Ve 2. pololetí 2023 realizoval Český statistický úřad šetření na téma Dobrovolnictví², které bylo navázáno jako dodatečný modul otázek na Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). Do dobrovolnictví se zapojilo 19,2 % oslovených respondentů, což představuje **1 662 300 obyvatel ČR** ve věku 15 a více let. Dotazník se věnoval i oblastem dobrovolnických činností, tedy zjišťoval, na co byla dobrovolnická činnost zaměřena. Z výsledků vyplývá, že dobrovolnictví v oblasti péče o životní prostředí a zvířat se věnovalo 291,5 tis. obyvatel (17,5 %). Oblast životního prostředí je tak třetí nejčastější oblastí dobrovolnické činnosti v ČR.

Z šetření dále vyplynulo, že lidé pomáhali převážně organizovaně, tj. dobrovolnická činnost byla nejčastěji organizována neziskovou, charitativní, církevní organizací, spolkem, klubem, zdravotnickým nebo sociálním zařízením.

V oblasti organizovaného dobrovolnictví je zásadní role neziskových organizací – z 53,4 % organizátory dobrovolnictví právě tyto organizace.

Nezanedbatelná je i ekonomická hodnota dobrovolnictví, při celkovém počtu dobrovolníků ve výši 1 662 300 a jimi uvedeném průměrném počtu hodin v posledních 4 týdnech

¹ <https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/view/1001/3110/767-2>

² <https://csu.gov.cz/produkty/bez-naroku-na-odmenu-pomaha-kazdy-paty>

přepočtený na rok vychází, že **dobrovolníci díky své činnosti společnosti za rok přispěli přes 47 miliard Kč.**

Z provedeného šetření vyplývá, že ve všech evropských zemích jsou neziskové organizace hlavním organizátorem dobrovolnictví a partnerem vlády v této oblasti.

Příspěvek podpořených projektů k naplňování úkolů a opatření vyplývajících ze strategických dokumentů

Výsledky projektů podpořených v Programu přispívají k naplňování opatření a úkolů strategických dokumentů resortu. Příspěvek každého projektu k naplňování strategií je v předkládaných projektech definován a dopad projektu k naplňování strategií je předmětem expertního hodnocení projektu.

Jedná se zejména o následující strategické dokumenty³:

- Strategický rámec Česká republika 2030
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050
- Státní program ochrany přírody a krajiny v České republice
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025
- Politika ochrany klimatu České republiky
- Strategie přizpůsobení se změnám klimatu v podmínkách ČR a Národní akční plán adaptace na změnu klimatu
- Koncepce ochrany před následky sucha na území České republiky
- Plán odpadového hospodářství České republiky
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025
- Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021–2030
- Akční plán pro řešení problematiky prioritních způsobů šíření invazních nepůvodních druhů
- Strategický rámec Cirkulární Česko 2040

Efektivita projektů financovaných z Programu

Hodnocení efektivity předložených projektů

Součástí projektové žádosti je podrobný položkový rozpočet, jehož povinnou součástí jsou jednotkové ceny u jednotlivých rozpočtových položek (hodinové sazby u osobních nákladů, cena za kus u nákupů a podobně) a zdůvodnění potřebnosti nákladu pro realizaci projektu. Z dotační podpory je vyloučen nákup veškeré výpočetní, kancelářské, audiovizuální a komunikační techniky a software. Vyloučen je i nákup dopravních prostředků. Nákupy dalšího drobného majetku jsou omezeny pořizovací cenou.

Z dotační podpory jsou vyloučeny náklady na splátky úvěrů, leasingu, pohoštění, dary, příspěvky jiným organizacím a další.

Příjemce dotace má povinnost evidovat u každého nákladu jeho potřebnost pro realizaci projektu a tuto skutečnost při kontrole prokázat.

³ Uvedeny jsou základní strategické dokumenty – realizované projekty mohou přispět k naplňování i dalších, zde neuvedených, strategií

Program připouští úhradu režijních nákladů organizace, které souvisejí s realizovaným projektem. Režijní náklady představují zejména nájemné, poštovné a spotřebu energií. Výše těchto nákladů je limitována.

Přiměřenost rozpočtu je předmětem expertního hodnocení.

Vzhledem k tomu, že Program dlouhodobě vykazuje převis žádostí o cca 50 %, je nadprůměrné hodnocení žádosti v kritériu efektivity faktickou podmínkou pro přiznání podpory projektu.

Program podporuje vícezdrojové financování. Nutnost zajistit kofinancování přispívá s sestavení realistických rozpočtů. Při hodnocení jsou bodově zvýhodněny projekty, které mají kofinancování zajištěné již při podání žádosti.

Podíl nestátních zdrojů na financování projektů

Minimální povinný podíl nestátních zdrojů na financování projektů v jednotlivých podprogramech A, B a C je stanoven ve výzvách. Případné prostředky poskytnuté na realizaci komplementárních aktivit projektu z národních prostředků poskytovaných SFŽP nemohou být pro kofinancování použity.

Financování projektových aktivit z dalších zdrojů

Parametry programu a opatření při hodnocení a kontrole žádostí minimalizují riziko duplicitního financování:

- Žádost obsahuje povinnou část, v níž žadatel deklaruje všechny i dosud neschválené žádosti o podporu projektu.
- O poskytnuté dotaci má úspěšný žadatel povinnost účtovat na samostatném účetním středisku.
- Ostatní resorty jsou osločovány s žádostí o nominaci hodnotitelů Programu.
- MŽP ve zvýšené míře komunikuje s resorty, u kterých je největší překryv žadatelů Programu – jedná se o MŠMT a MZe.
- Před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace jsou projekty žadatelů porovnány s projekty podpořenými v aktuálních výzvách SFŽP z hlediska případných duplicit.

Zpětně probíhá kontrola financování organizace ze závěrečného vyúčtování, z výročních zpráv, jejichž povinnou součástí je přehled všech státních i nestátních grantů a z informačního systému Ministerstva financí.

Rámcové indikátory Programu

Na základě statistického vyhodnocení Programu za léta 2016–2023 se očekává příjem 120 – 200 žádostí o podporu projektů. Při alokaci cca 23,5 mil. Kč bude podpořeno minimálně 50 projektů ve všech podprogramech.

Indikativní očekávané výstupy programu:

Kód	Název indikátoru	Hodnota	Jednotka	Poznámka
1	Plocha území přímých provedených péčí o území / prací v terénu - plošná opatření	65	ha	Práce v terénu – kosení luk, (s výjimkou péče o stromy a keře), záchranné transfery, likvidace invazních druhů rostlin, komplexní managementová opatření v přírodě a území spravovaných pozemkovými spolky. Údaj nezahrnuje výsadbu stromů, která je sledována zvlášť. V tomto indikátoru jsou sledována plošná opatření; péče o bodové objekty je sledována zvlášť.
2	Počet přímých provedených péčí o území / prací v terénu - bodová opatření	1 200	počet	Práce v terénu péče o bodové objekty – například hnízda, tůně, jezírka atp.
3	Monitoring biodiverzity - plošný monitoring	125 000	ha	Počet monitoringů přírody včetně prvků tzv. občanské vědy - plocha území monitoringu (např. výskyt sledovaných druhů rostlin a živočichů na konkrétním území; výskyt invazních druhů na konkrétním území atp). Monitoring bodových objektů se sleduje zvlášť.
4	Monitoring biodiverzity - bodové objekty	1 500	ks	Monitoring přírody včetně prvků tzv. občanské vědy - např. inventarizace hnízd, ptačích budek, krmítek, tůní a podobně.
5	Počet vysazených / ošetřených stromů nebo keřů	1 200	ks	
6	Počet odborných / zpravodajských článků	150	ks	
7a	Počet akcí pro odbornou / širokou veřejnost / specifické cílové skupiny/participativní akce	1 000	akcí	Přímé zapojení cílové skupiny do aktivit projektu (např. místní samosprávy, podnikatelé, lesníci, farmáři atp.); Akce pro cílové skupiny – semináře, konference, webináře, kulaté stoly, exkurze, soutěže, výstavy, dlouhodobé akce pro veřejnost
7b	Dosah akcí pro odbornou / širokou veřejnost / specifické cílové skupiny/participativní akce	50 000	osob	Počet účastníků akcí pro odbornou / širokou veřejnost / specifické cílové skupiny/participativních akcí
8a	Počet příspěvků publikovaných na sociálních sítích	1 200	ks	Krátké zprávy publikované na sociálních sítích Facebook, Twitter, Instagram, YouTube apod. - zpravidla určené pro zvýšení dopadu projektu

8b	Dopad příspěvků publikovaných na sociálních sítích	250 000	Zhlédnutí	Počet zhlédnutí
9	Počet poradenských případů, konzultací	1 500	ks	Osobní, telefonické i e-mailové environmentální poradenství pro veřejnost a jednotlivé cílové skupiny – zodpovídání dotazů i rozsáhlejší formáty poradenství
10a	Počet ekologických výukových programů	50	ks	Nově vytvořené, pilotované a evaluované výukové programy
10b	Dosah ekologických výukových programů	2 200	osob	Počet účastníků absolvujících nově vytvořené výukové programy
11a	Počet publikačních výstupů	400	ks	Publikace, letáky, newslettery, časopisy tištěné i elektronické; multimediální výstupy (videospoty, audiospoty, infografiky)
11b	Dosah publikačních výstupů	30 000	dopad	Náklad tištěných publikací, počet stažení/zhlédnutí elektronických publikačních výstupů
12	Množství zlikvidovaného / recyklovaného / znovuvyužitého odpadu	2 000	t	Hodnota v tunách
13a	Počet zapojených dobrovolníků	100 000	osob	
13b	Objem dobrovolnické práce	200 000	hod	
14	Počet nově akreditovaných pozemkových spolků/ reakreditované pozemkové spolky	1/60	ks	
15	Rozšíření plochy pozemkových spolků	5	ha	